

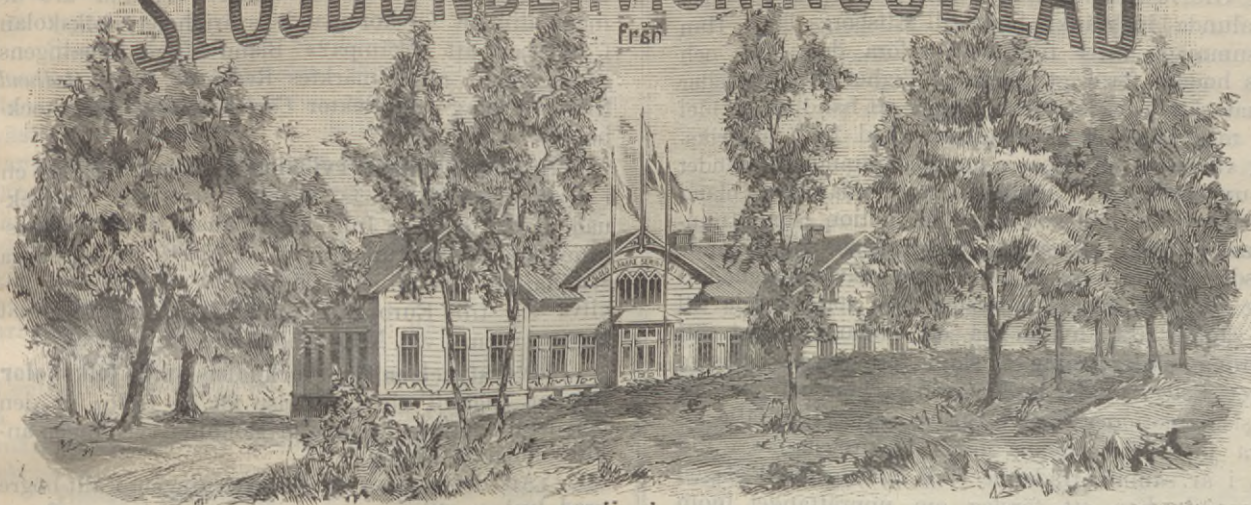
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

från

NÄÄS.

Andra årgången. N:o 7 (15).

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

Juli 1886.

Grefve Eric Sparre.

Det har dessvärre fogat sig så, att den första minnesruna, det ålegat dessa blad att rista, kommit att gälla den man, som måhända mer än någon annan såväl i ord som handling verkat slöjdundervisningens sak inom vårt fosterland. Hvad Grefve Sparre i andra rigtningar uträttat, hvad han var för det län, hvars ledning blifvit honom anförtrodd, torde genom de stora tidningarne redan kunna anses känt inom Sveriges landamären. Oss tillkommer här blott att i största korthet antyda den del af hans lifsgerning, som står i direkt sammanhang med slöjdens användande i uppfostrans tjänst.

Grefve Sparre var framför allt en handlingens man. Att godkänna en tanke, att gilla en plan var för honom nära nog liktydigt med att utan uppskof skrida till dess förverkligande. Ehuru en i flera hänseenden synnerligt kunskapsrik person, såg han i det ensidigt teoretiska vetandet något, hvars berättigande han ej kunde erkänna, måhända knappast fatta. Det var säkerligen denna tankegång i förening med en djupt rotfästad öfvertygelse om, att ett folks trefnad och lycka står i nära samband med en viss grad af materielt välstånd som verkade, att han under de tvenne sista decennierna af sitt lif med stor förkärlek omfattade slöjdkunnighetens utbredande såväl hos det vuxna som hos det uppväxande släktet. Och såsom nämndt, då Eric Sparre hyste intresse för något, hastade han ofördröjligen att med all den energi hans spänstiga själ var mäktig söka föra det ut i lifvet. Hans veterligen första åtgärd i detta hänseende var bildandet 1867 af en slöjdförening, hos hvilken han önskade se sammanförda de särskilda sträfvandena såväl från det allmännas som äfven från enskilda personers sida till slöjdkunnighetens befrämjande inom Elfsborgs län. Denna slöjdförening — eller måhända rättare uttryckt slöjdkomité — undergick

i afseende på sin sammansättning och verksamhet delvisa ändringar först 1874 och sedermera 1885. Grefve Sparre, den sjelfskrifne ordföranden inom föreningens båda afdelningar, ledde med aldrig svigtande intresse förhandlingarne, och om han äfven måhända en eller annan gång vid besluts affattande eller utförande mindre än önskligt kunde vara tog hänsyn till de meningar styrelsens öfriga ledamöter uttalade, så kan man dock med all säkerhet våga påstå, att driffjedern härvidlag var god, och att han vid dessa någon gång förekommande små oregelbundenheter städse afsåg att åvägabringa hvad som enligt hans mening skulle lända till gagn. Och föröfrigt kunde han nog med ett visst berättigande påstå, att »slöjdföreningen, det är jag,» ty icke allenast utsåg han sjelf dess ledamöter och styrelse, men det var äfven förvisso genom hans oafslätliga bemödanden och stora inflytande, som landsting och hushållningssällskap kunde förmås lemna så frikostiga anslag till slöjdundervisningen som verkligen var fallet. För öfrigt var Grefve Sparre outtömlig på förslag och utvägar, då det gälde befrämjandet af slöjden, denna hans »käpphäst,» som han plägade säga, och han kunde äfven ega den tillfredsställelsen att allt från början af den nuvarande slöjdundervisningsrörelsen Elfsborgs län tog och behöll ledningen.

Till detta förhållande bidrog säkerligen icke minst den på Grefve Sparres initiativ vidtagna åtgärden att tillförsäkra hvarje länets folkskolelärare, hvilken uti sin skola meddelar undervisning i slöjd, ett årligt lönetillskott. Detta utgick till en början med 100 kronor, men måste sedermera tillfölje det sig allt mer och mer ökande antalet skolor af ekonomiska skäl nedsättas till 75 kronor. För öfvervakandet af det sätt, hvarpå slöjdundervisningen i dessa skolor blifvit anordnad och ledd, delades länets i trenne inspektionsdistrikt.

Att dessutom Grefve Sparre kunde till förmån för slöjden inom sitt län göra äfven en annan insats än den af personlig kraft, det visade han genom att till minne af sitt tjugofemårsjubileum som lands-

höfding åt slöjdföreningen donera en summa af 10,000 kronor.

Grefve Sparres verksamhet för slöjden var dock ingalunda inskränkt blott till Elfsborgs län. Han försummade intet tillfälle att föra dess talan och gafs honom föröfrigt någon möjlighet att på ett eller annat sätt gifva slöjdens vänner ett handtag, så blef det med säkerhet äfven gifvet. Vid 1876 års riksdag väckte Grefve Sparre motion »rörande införandet af undervisning i ritning och handarbeten bland läroämnena i folkskolorna,» en motion, som åtminstone indirekt påverkade regeringens till följande riksdag afgifna och af densamma delvis antagna förslag om ett årligt understöd från statens sida till de skoldistrikt, hvilka på ett ändamålsenligt sätt anordna undervisning i slöjd för gossar. Såsom något betecknande torde föröfrigt böra påvisas, att de sista motioner Grefve Sparre sattes i tillfälle afgifva just rörde denna hans älsklingstanke. Vid den i år sammanträdande s. k. landbruksriksdagen inlemnade han ett förslag om upprättandet inom hvarje län af fristående slöjdskolor; detta förslag vann ombudens tillslutning, och den 13:de Mars väckte han inom andra kammaren motion om införande af slöjdundervisning vid de allmänna läroverken. Föranledde denna motion icke till någon åtgärd från riksdagens sida, så torde man dock utan fara för misstag våga påstå, att densamma jemte det talangfulla och sakkunniga sätt, på hvilket den försvarades såväl af Grefve Sparre sjelf som af andra med honom i denna fråga liktänkande ej oväsentligt bidragit till vidtagandet af åtgärder i motionens syfte.

Den 26:te Juni var styrelsen för Elfsborgs läns norra slöjdförening kallad att sammanträda på residenset i Venersborg. Kallelsen hade blifvit utfärdad innan det ödesdigra olycksfallet inträffat, ett olycksfall, hvilket skulle afklippa lifstråden på den man, som vid fyllda sjuttio år menskligt att döma på grund af det ungdomliga sinnet, de bibehållna själs- och kroppskrafterna ännu borde hafva en lång och gagnande lefnadsbana framför sig. Nedlagd på sitt dödsbädd förordnade Grefve Sparre, sin vana trogen att alltid i främsta rummet tänka på allmänna angelägenheter och skjuta sina personliga intressen åt sidan, att hvad som än måtte inträffa sammanträdet i fråga skulle afhållas. De kallade infunno sig äfven, dock en dag tidigare än ämnadt var. Men i det rum, der dessa sammanträden sedan många år tillbaka plägat afhållas, och hvarst man var vand, att ordföranden städse fryntligt och vänskapsfullt helsade styrelsemedlemmarne välkomna, der stod nu en af präktiga blomsterkransar öfverhöjd kista och omkring densamma syntes öfverallt tårfyllda ögon. Slöjdundervisningens sak hade förlorat en af sina varmaste och dådkraftigaste vänner. Frid öfver hans minne; må de goda frön, han utsått, spira upp och blifva till välsignelse för efterkommande släkten.

Statsrådet Hammarskjöld hedrade Onsdagen den 7:de Juli Nääs Slöjdlärareseminarium med ett besök. Herr statsrådet, som från kl. 7 på morgonen i det närmaste hela dagen uppehöll sig vid läroanstalten tog derunder noga reda på dess organisation och verksamhet. Under aftonen deltog statsrådet dessutom i ett sammanträde inom den bland

kursdeltagarne bildade diskussionsföreningen, då han äfven hade godheten yttra sig vid dryftningen af det antagna öfverläggningsämnet: »Hvilka äro de mera allmänt förekommande svårigheter, folkskolan f. n. har att bekämpa?» Bland öfriga föreningens gäster denna afton märktes Redaktör *S. A. Hedlund* från Göteborg och Rektor *Carl Lundberg* från Stockholm.

Svensk slöjdundervisning i Japan. Enligt en i dessa dagar till Nääs ingången skrifvelse, dagteknad Tokio den 5:te Juni, har japanske undervisningsministern lemnat uppdrag åt *S. Nojiri*, vid kejsarliga seminariet utexaminerad lärare, att ofördröjligen begifva sig till Europa, i ändamål att bland annat genomgå kurs vid Nääs slöjdlärareseminarium.

Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor har nu afgifvit sin berättelse för år 1885; ur den del deraf, hvilken behandlar slöjdundervisningen anføres följande utdrag:

»Att denna gren af undervisningen i allt högre grad lyckats tillvinna sig lärjungarnes intresse framgår bland annat deraf, att de elever, som en gång börjat deltaga deri, nu villigt fortsätta dermed. De äldre slöjdarnes antal har därför varit relativt större, nybörjarnes relativt mindre. Öfver 11 år voro af de i träslöjden deltagande 79,44 procent 1883, 90,14 procent 1884 och 93,07 procent 1885. Medelåldern var 1883 11,65 år, 1884 12,08 år och 1885 12,17 år. Detta oaktadt är omsättningen ännu ganska stor, af lätt insedda skäl störst vid vårterminens slut. Då utgjorde nämligen de afgående 48,32 procent af hela antalet, medan de deremot under höstterminen blott uppgingo till 23,27 procent. Orsaken till omsättningens storlek ligger naturligtvis deri, att en stor del af gossarne afgår från skolan redan vid 12 år och de allra flesta vid fyllda 13.

I fråga om ordentligt deltagande i slöjdundervisningen, har ett icke mindre tydligt framåtgående visat sig. Medan 1883 antalet försummade dagar utgjorde 13,25 procent, så sjönk det under 1884 till 11,95 procent och 1885 ytterligare till 6,64 procent. Olofligt försummade dagar uppgingo 1883 till 4,97 procent, 1884 till 2,60 proc. och 1885 till 0,63 proc. Grunden till denna förbättring måste hufvudsakligen sökas i den omständigheten, att undervisarne i slöjd nu nästan uteslutande äro folkskolelärare och som sådana hafva en strängare uppfattning af punktlighetens och ordentlighetens betydelse samt en större lättbet att samråda med vederbörande förste lärare och kamrater, än fallet kunde vara med de förut använda handtverkarne.

Följden af den minskade omsättningen och den trägnare skolgången har naturligtvis blifvit en ökad arbetsid. Medan 1883 hvarje gosse slöjdade i medeltal 112 timmar och 1884 ungefär 122, så uppgick 1885 motsvarande timantal till 165,45, d. v. s. till 35 procent mer än det var 1884 och 47 procent mer än det var 1883.

Resultatet har blifvit, att de förfärdigade arbetena i det hela taget blifvit både flera och bättre. I medeltal hafva de under 1885 i träslöjden deltagande gossarne nu medhunnit ungefär 22 nummer af den antagna modellserien. Af alla de 22,004 arbeten som barnen i samtliga slöjdfdelningarne nämnda år haft under händer, hafva 97,32 procent blifvit gillade och blott 2,68 procent kasserade. Af dessa senare kommer dessutom allra största delen på papparbets-skolorna, särskildt den för gossar. För

trä- och metallslöjden uppgå de kasserade arbetena blott till 1,48 procent, och detta fastän fordringarna på arbetets noggrannhet blifvit med allt större sträng- het upprätthållna.

Samtidigt med att skolbesöken blifvit regel- bundnare och uthålligheten större samt arbetena flere och bättre, har äfven sjelfva undervisningen väsentligen förbättrats — detta hufvudsakligen af samma orsak, nämligen dess öfvertagande af verkliga lärare. Ordning och tukt äro nu bättre än förut, lärjungarne vänja sig mer och mer att göra sin sak så godt de förmå, och lärarne lägga allt större vikt vid att utveckla deras uppfattningsförmåga och in- verka på deras karaktär, d. v. s., att använda slöjd- arbetet såsom ett medel för deras uppfostran.»

Föredrag. Den kände läraren vid Gymnastiska Centralinstitutet Kapten C. Silow höll den 6:te Juli å Nääs ett synnerligt intressant och med spänd upp- märksamhet afhördt föredrag om gymnastiken i folk- skolorna.

Tillsatt befattning. Till lärare i slöjd vid norra latinläroverket i Stockholm har blifvit an- tagen läraren vid Stockholms folkskolor Herr *Hjalmar Berg*.

Enköpings slöjdskola. Denna läroanstalt, som står under ledning af folkskoleläraren E. W. *Eriks- son*, har under vårterminen varit besökt af 57 gossar deraf 20 från stadens allmänna läroverk.

Skara slöjdskola avslutade sin vårtermin den 17:de Juni; densamma tog för i år sin början den 22:dre Februari. Undervisningen, hvilken bestrides af den nitiske slöjdläraren herr H. A. *Larsson*, har omfattat snickerislöjd, svarfning, träsnideri, rotings- flätning och borstbindning samt något linearteckning. Den dagliga undervisningstiden har varit 8 timmar. Antalet ordinarie elever utgjorde 112, deraf 32 från folkskolan, 50 från allmänna läroverket, 10 från döfstummeskolan samt 20 ynglingar från skilda orter; dessutom hafva 37 elever vid folkskolelärarinneseminarier samt 12 andra fruntimmer deltagit i slöjd- undervisningen.

Slöjdsalen, som är nybygd, mäter i längd 10,4 m., bredd 7,4 m. och höjd 4 m.

Nya slöjdskolor. Slöjd har under sistlidne vårtermin införts i efterföljande församlingars folk- skolor: Gällstad (Elfsborgs län), Renneslöf (Hallands län), Hästbo (Gefleborgs län) och Eda (Vermlands län). I samtliga dessa skolor meddelas undervis- ningen af ordinarie lärare.

Geometriska konstruktioner till vid Nääs slöjd- lärareseminarium använda modeller hafva nyligen lemnat trycket. De nu utkomna trenne planscher, upptagande tio konstruktioner, kunna requireras från seminariet; priset är 75 öre.

Utlandet.

Danmark. Vid ett större skolmöte i Aarhus under pingsten höll den bekante danske pedagogen H. *Trier* ett föredrag om slöjdens betydelse för skolan. Föredraget var i hufvud- sak af följande innehåll: »Det är skolans uppgift att söka arbeta på en allsidig utveckling af den mensklige naturen och därför kunde slöjd träda in som ett nödvändigt led i undervisningen, under förutsättning dock, att ämnet hölls innanför sina rätta gränser. Slöjd, såsom vi uppfatta ut- trycket, står i motsats till såväl handtverket som den egent- ligen husflitsverksamheten. Håller man sig särskilt till slöjdens uppfostrande betydelse, så torde det framgå, att den i lär- domsskolan kommer att bilda en lycklig motvikt mot den

allt för ensidigt teoretiska rigtning denna skola har och hvaröfver det i våra dagar så ofta klagas. Ut moraliskt hänseende är sysselsättandet dermed af största betydelse, emedan den hos lärjungen inplanterar lust till och uthållighet med arbete. Beträffande hvilken slags slöjd, som skall in- föras i skolan, torde det böra vara ett arbete, som kan sysselsätta barnets tankar samt styrka dess muskler. Bäst eignar sig träslöjd eller snickerislöjd, ty vid densamma kan man följa en metodisk naturlig utveckling. Och frågas det slutligen, hvem som skall vara lärare i detta ämne, synes erfarenheten hafva visat, att det bör vara pedagoger och icke handtverkare.»

Tyskland. Den 26:te Juni hölls inom en af preussiska deputeradekammarernas lokaler ett sammanträde med för saken intresserade personer i ändamål att vidtaga åtgärder för stiftandet af »Berlins förening för arbetsundervisning.» För- eningens program kommer att hafva följande lydelse: Slöjd- skolornas ändamål är: 1) att genom metodisk undervisning utbilda handfärdigheten, öfva ögat samt derigenom göra gossarne mera dugliga för de praktiska fordringar lifvet kommer att ställa på dem; 2) att genom åskådning, iakt- tagelse och egna praktiska erfarenheter påverka lärjungarnes sjäslif, äfvensom att på denna väg samtidigt understödja den teoretiska undervisningen; 3) att väcka lust och kärlek till nyttigt sysselsättning samt att vänja vid viljekraft, sä- kerhet och uthållighet; 4) att åstadkomma en helsosam motvikt mot det skadliga inflytande den uteslutande teore- tiska undervisningen i skolan framkallar.

Belgien. Direktören för seminariet i Bryssel meddelar: »Slöjdundervisningens sak har här gjort åtskilliga framsteg; undervisningen särskilt vid seminariet går bra. Jag har nu fem slöjdfdelningar af lärarekandidater, tre för träslöjd, en för modellering och en för papparbeten; äfven öfnings- skolans lärjungar erhålla undervisning i papparbeten och träslöjd. Under särskilda timmar hafva äfven vid semina- riet tillfälle varit beredt åt 20 af Bryssels folkskolelärare att genomgå kurs i slöjd.»

Tidningsöfversigt.

Journal of Education, en i Boston och Chicago utkom- mande stor skoltidning, innehåller uti sitt nummer för den 20:de Maj 1886 en synnerligt intressant sammanställning af uttalanden från framstående amerikanska pedagoger rörande slöjdens användande som ett allmänt uppfostringsmedel. En af dessa Professor *Ordway* i New-Orleans hänvisar uti sin framställning till Sverige och den erfarenhet man i detta afseende här gjort.

Slöjdskola i Jönköping. Smålands Allehanda för 31:ste Maj och Jönköpingsposten för 19 Juni innehålla välvilligt affat- tade beskrifningar öfver den af folkskollärarne J. *Fröberg* och M. *Erlandsson* grundade privata slöjdskolan i Jönköping. Densamma började sin verksamhet i slutet af Maj. Till lokal har den fått sig upplåten öfra våningen i tekniska skolan. För att ej det vackra företaget möjligen skulle kvävas i sin linda, har den af länets slöjddkomité erhållit ett anslag af 750 kr. med vilkor att i skolan mottages 50 frielever. Detta gör sålunda 15 kr. för hvarje elev, hvilket är den fastställda afgiften för betalande kursdeltagare. Tiden för kursen är bestämd till 162 timmar med 3 å 4 timmars daglig undervisning. Lärjungarne utgöras af gossar från folkskolan, tekniska skolan, allmänna läroverket, elever från Hvetlanda seminarium, några af stadens lärare och lärarin- nor m. fl.

Svensk slöjdundervisning i utlandet. Ut Aprilnum- ret af den belgiska tidskriften »De Volksschool» finnes in- förd: »Beginnellen, waarop het Slöjd- Onderwijs berust in de Normaalschool van Nääs»

Moltke, den berömda härföraren, har till en framstående tysk slöjdundervisningsvän rigtat följande skrivelse: »Jag inträtter mig på det varmaste för den af Eder företrädde tanken att upplifva och höja handarbetet hos folket. Det skall mycket glädja mig att få närmare underrättelser om Edra sträfvan, hvilka jag upprigtigt tillönskar den bästa framgång.» Nordwest.

»Le Ralliement», en i Paris utkommande skoltidning, innehåller uti sitt nummer för den 1:ste Juni en intressant

uppsats: »Lettre d'un instituteur à un de ses collègues sur l'organisation du travail manuel dans les écoles de Paris», uti hvilken det vid Paris folkskolor tillämpade slöjdundervisningssystemet med handverkare såsom undervisare underkastades en temligen skarp kritik.

Vid avslutningen i handverksskolan för blinda i Kristinehamn var anordnad en vacker utställning af elevernas arbeten, bestående af korgar, skrif- och pianostolar, pallar, bokhyllor, stolsitsar, korgvagnar, mattor af bast och klädeslist, hängmattor, fisknät, listtofflor, borstar m. m. Allt utfördt med samma noggrannhet, som om arbetena voro förfärdigade af seende. W. A.

Ur modellserien.

N:r 9 *Planteringspinne af furu.*

1. Ett lämpligt stycke utskäres med sinksåg.
2. Stycket upphyflas vinkelrätt med skrubbhyffel och rubank, tjockleken angifves med strykmått.
3. Sedan de båda medelpunkterna blifvit uppsökta slås i hvardera ändan en cirkelperiferi, hvars diameter är lika med pinnens tjocklek.
4. Rundningen utföres med rubank och puts-hyffel.
5. Längden afskäres med fogsvans; pinnen formas vidare med knif och jemnas med fil.
6. Putsning med glaspapper.

10 cm

Literatur.

Bericht über die Handfertigkeitsschule zu Posen im Verwaltungsjahre 1885—86.

Indbydelsesskrift til Afgangsprøverne og Aarsproven i Frederiksborgs lærde Skole 1886 ved C. Berg, Skolens Rektor.

Under öfverskriften »Lidt om Slöjd i Sverige og Norge» redogör uti denna skrift den framstående skolmannen, som nästa termin kommer att i sin kända läroanstalt införa en uppfostrande slöjdundervisning, för de iakttagelser och slutsatser han under en sommaren 1885 företagen resa gjort uti ifrågavarande hänseende.

Den nye Latin- og Realskole paa Nørrebro. Meddelelser for Skole-aaret 1885—86 ved Dr phil. Fr. Winkel Horn og cand. phil. Emil Slomann, Skolens Bestyrere.

Uti dessa »meddelelser» är införd en liten intressant uppsats rörande de erfarenheter, som under läsåret blifvit i skolan gjorda beträffande slöjdundervisningen.

Die Schulwerkstätte in ihrer Verbindung mit dem theoretischen Unterrichte von Alois Bruhns. Wien 1886. Alfred Hölder.

Denna bok med tillhörande trettio planscher är afsedd att tydliggöra det metodiska tillvägagångendet vid undervisningen i den af författaren 1883 grundade och sedermera af honom ledda första slöjdskolan i Wien.

Georgens: Der Arbeitsunterricht in der Volksschule. Erstes Heft. Die social-pädagogische und politische Nothwendigkeit der Arbeits-Übung in organischer Verbindung mit der Mittheilungsunterricht. Berlin 1886. Max Mittag.

Hel Onderwijs in den Handenarbeid door H. van Kalken.

Samtidigt med den i förra numret omnämnda boken af Sluys har dennes reskamrat på flamländska (holländska) utgifvit en ungefärligen samma ämne behandlande skrift, hvilken dock såsom särtryck ur en pedagogisk tidskrift ej är i bokhandeln tillgänglig. Herr van Kalken, känd såsom en produktiv läroboksförfattare, har under åtskilliga år nitiskt och framgångsrikt arbetat på slöjdundervisningens befrämjande såväl i Belgien som i sitt fädernesland Holland.

För att underlätta slöjdundervisningens införande utlemnas från Nääs till skolor för dem afsedda redskap och verktyg, enligt nedanstående prisuppgift. Till undvikande af onödig skriftvexling framhålles, att blott beställningar för uppgifna skolors räkning, men ej sådana från enskilda personer utföras. Skriftliga requisitioner torde ställas till Aug. Abrahamson, Nääs, Floda Station.

Mot kontant eller efterkräf.

Redskapens och verktygens namn.	Kr.	öre	Behöfvt antal för 6 elever	Behöfvt antal för 12 elever
Hyffelbänk, eckskifva, 2 skrufvar	20	—	3	8
D:o ställbar	21	—	—	—
Hyffelbänk, furuskifva, 1 skruf	11	—	3	8
D:o ställbar	12	—	—	—
Rundsåg med ställ. } med	1	—	2	3
D:o bredare, med ställ. } 1:ma	1	—	1	2
Sinksåg med ställ. } snören	1	15	2	4
Sticksåg, eng.	78	1	1	1
Fogsvans, > 1: 75 &	2	25	1	2
Rubank med dubbelt jern	2	75	3	8
Skrubbhyffel med jern	1	05	3	8
Putshyffel med dubbelt jern	1	60	3	8
Rundhyffel med d:o	2	—	1	1
Böjtång, 4 1/2 tum.	—	22	1	1
Flackång,	—	22	1	1
Kniptång.	—	70	1	1
Hoftång 8 tum.	—	53	1	2
Stämjern eng. (sats)	3	25	1	2
D:o med påsatta skaft	4	25	—	—
D:o gröfre, eng. (sats)	3	55	1	1
D:o med påsatta skaft	4	55	—	—
Häljern, eng. (sats)	3	85	1	1
D:o med påsatta skaft	4	85	—	—
Flatfil, eng.	—	50	2	4
Halfrund fil, eng.	—	50	3	6
Rundfil,	—	50	2	4
Sågfil,	—	22	2	4
Borrsläng med 24 borrh. (sort.) 4: 40 &	5	75	1	1
Sylborr i träfodral, 8 st. (sort.)	—	90	1	2
Knif 20 &	—	32	4	6
Bandknif.	—	90	1	2
Hammar med skaft	—	55	3	8
Klubba	—	55	3	6
Passare med skruf	—	95	2	2
Krumcirkel	—	50	1	1
Sickling	—	12	3	6
Skrufmejsel 30 &	—	19	3	6
Späckskifva (af jern)	—	36	2	4
lösa knifvar till d:o	—	18	—	—
Skedjern (sort.) med skaft	—	25	3	6
Skrufving, 20 cm.	1	—	3	8
Yxa, (amerik.) 1: 50 &	1	75	1	1
Strykmått	—	45	3	8
Sinkstrykmått	—	30	1	1
Smyg	—	55	1	2
Vinkel, 15, 20, 25, 30 cm.	—	16	3	8
Limpanna med pensel	1	50	1	1
Slipsten med ställning & vef	5	—	1	1
Brynsten 40 &	—	—	2	3
Bildhuggarejern (sats)	3	—	1	1
D:o bättre	5	—	—	—
Metermått	—	46	2	4
Svarfjern, eng. (sats på 1 duss.)	5	50	—	—
Böjda Träsniderifilar	—	65	—	—
Sågvikare 24 &	—	22	—	—
Hyffeljern, eng., dubbla 2 1/2	—	85	—	—
D:o 1 3/4	—	75	—	—
D:o enkla 1 1/4	—	35	—	—
Rundsågsblad	—	13	—	—
Sinksågsblad	—	20	—	—
Skaft till filar, stäm-, svarf- och bildhuggarejern 4 &	—	07	—	—
Sandpapper (1 bok)	—	45	—	—
Stift 1 1/2 t. 1 1/4 t. 1 t. 3/4 t. 1/2 t.	—	—	—	—
Lim (1 Ø)	—	33	—	—
Ritbestick (på karta)	—	65	—	—
Ritningar å modeller, 17 planscher	5	—	—	—

GÖTEBORG.

Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.

1886.

